

Monumentnummer*: 522448

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82690/103

Woonplaats* 's-Hertogenbosch
Gemeente* 's-Hertogenbosch
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam 's-Hertogenbosch
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* 's-Hertogenbosch
Sectie* G
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6083

Omschrijving**

Inleiding.

Aan de Citadellaan, in een inham van de bastionnering van de Citadel gesitueerd, vrijgelegen voormalig medisch CONSULTATIEBUREAU (het 'witte huis') met langgerekt achtererf, thans in gebruik als woning annex kantoor.

Het pand werd gebouwd in 1934 in opdracht van de Provinciale Noord-Brabantsche Vereeniging tot Bestrijding der Tuberculose naar een ontwerp van architect M. Evers (sr.) in de destijds vernieuwende vormentaal van het Nieuwe Bouwen. De bouwkosten bedroegen f 66.500,-. De belangrijkste wijzigingen dateren uit 1952 en 1990. In 1952 werd het pand aan de noordoostzijde in stijl uitgebreid met een eenlaags volume onder plat door C.M. Evers jr. Interne functiewijzigingen hadden tot gevolg dat ook enkele vensterpartijen in de achtergevel werden aangepast. In 1990 werd het pand gerestaureerd en gerenoveerd. In het oog springende veranderingen daarbij waren hernieuwde wijzigingen in de achtergevel, het vervangen van de afzaten en stalen vensters door turquoise aluminium vensters met overeenkomend profiel en het vervangen van de afdekking van de dakranden. Het interieur werd gemoderniseerd, alhoewel in de hal de oorspronkelijke vloer weer in het zicht is gebracht. In het exterieur is de authentieke lichtblauwe kleur van de luifels teruggebracht.

Omschrijving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het gedeeltelijk onderkelderde, bepleisterde bakstenen pand beslaat een samengestelde plattegrond en bestaat uit een asymmetrisch cluster van blokvormige een-, twee- en drielaags bouwvolumes onder platte daken, deels voorzien van dakterras of balkon. Centrale spil in het pand is een schijfvormig drielaags volume (waarin onder meer een deel van het trapportaal), aan de noordwestzijde bekroond door een iets hoger oprijzende schoorsteen (waarin sinds 1990 een liftschaft). Direct aan de zuidzijde hiervan voegt zich een tweelaags volume met voorliggend (zuidoostelijk) eenlaags volume waarop balkon met doorgetrokken borstwering. Direct aan de noordzijde voegt zich een tweelaags volume waarop dakterras met doorgetrokken borstwering en in stijl vernieuwde pergola. Verder noordelijk de eenlaags uitbreiding uit 1952. Centraal in de zuidoost- en zuidwestgevel twee gedeeltelijk betegelde entrees met overhangende lichtblauwe betonnen luifels op ijzeren kolommen.

De wit geschilderde gevels worden verlevendigd door donkere horizontale, verticale of cirkelvormige gevelopeningen, waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van lateien van gewapend beton. Boven de centrale entree een groot, deels gebrandschilderd glas-in-loodraam (trappenhuis) van Kees van Stiphout uit 1933. Onderlangs het gebouw loopt een gecementeerde plint met daarin twee kelderkoekoeken, een direct onder de centrale entree aan de zuidoostzijde en een aan de noordwestzijde. Alhoewel gemoderniseerd en op onderdelen gewijzigd, is de hoofdropzet van de plattegrond herkenbaar bewaard gebleven. De centraal gelegen kelder strekt zich uit over de gehele breedte van het gebouw; daarboven de vestibule en hal met beglaasde dubbele tochtdeuren met kleine roedenverdeling, terrazzovloer, originele hardstenen dorpels en plint; trappenhuis met granieten trap, ijzeren leuning, balustrade en deels gesmede hoofdbalusters; rondom gegroepede vertrekken met deels originele deurlijsten en dorpels. De voormalige wachtkamers zijn woonvertrekken geworden, de voormalige onderzoeksruimten zijn kantoor geworden. De oorspronkelijke röntgenkamer is nog steeds herkenbaar door de volledige afwezigheid van daglicht.

Waardering.

Het voormalige consultatiebureau is van algemeen belang. Het object is van belang als bijzondere uitdrukking van de vernieuwende ontwikkelingen in de gezondheidszorg tijdens het Interbellum, verder vanwege het belang voor de typologische ontwikkeling van consultatiebureaus en vanwege het zeer innovatieve karakter van de uiterlijke verschijningsvorm, die kennelijk passend werd geacht voor deze functie. Het object bezit architectuurhistorische waarde vanwege het belang van dit stijlzuiver voorbeeld van het Nieuwe Bouwen voor de architectuurgeschiedenis, vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het architectonisch ontwerp en de verzorgde detaillering. Het object is van belang vanwege de gaafheid van de hoofdvorm en diverse gaaf bewaard gebleven elementen uit het interieur in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de wijk De Muntel.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Consultatiebureau

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument